

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ІМЕНІ М. В. ОСТРОГРАДСЬКОГО
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ЗМІСТУ ОСВІТИ**

«ЯКІСТЬ ОСВІТИ: ЗМІНИ ЗАРАДИ ПРОГРЕСУ»

ЗБІРНИК

матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

19 жовтня 2021 року

(електронне видання)

Київ – 2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 6 від 16 грудня 2021 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Войцехівський М. Ф., директор Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Івашнюва С. В., заступниця директора з наукової роботи Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Кочерга О. В., заступник директора з навчально-методичної роботи Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Меленець Л. І., завідувачка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук;

Гончаренко А. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Дятленко Н. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Базиль Людмила Олександрівна, докторка педагогічних наук, доцентка, вчена секретарка Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Кошіль Оксана Петрівна, завідувачка шкільним відділенням фахового коледжу «Універсум», викладачка Циклової комісії з педагогічної освіти, кандидатка педагогічних наук.

Якість освіти: зміни заради прогресу: збірник матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 19 жовтня 2021 р. / Автори та упорядники: М. Войцехівський, С. Івашнюва, О. Кочерга, Л. Меленець, А. Гончаренко, Н. Дятленко. (Електронне видання). Київ. ІПО КУБГ, 2021. 213 с.

До збірника ввійшли тези та статті учасників IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Якість освіти: зміни заради прогресу». У роботах розглянуті питання компетентнісного підходу та якості освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність; перших результатів, знахідок, проблем Нової української школи; пошуку шляхів підвищення якості дошкільної освіти: український та світовий досвід; варіативності змісту та форм розвитку професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти; психолого-педагогічного дизайну інклюзивного простору освітнього процесу.

Збірник адресовано науково-педагогічним, науковим працівникам, докторантам, аспірантам, студентам, педагогам-практикам і всім, хто цікавиться питанням розвитку освіти, її якістю та якістю освітньої діяльності.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
----------------	---

1. Компетентнісний підхід та якість освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність

Журба Катерина Олександрівна Педагогічні умови виховання смисложиттєвих цінностей у підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України.....	7
Заводна Леся Михайлівна Новотвори, виникнення яких зумовлено модернізаційними процесами в освіті України.....	9
Левицька Оксана Михайлівна Міждисциплінарний підхід у навчанні (на прикладі Міжнародної освітньої програми <i>Destination Imagination</i>).....	13
Лемеш Юлія Вячеславівна Компетентнісний підхід та якість освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність на уроках іноземної мови.....	16
Меленець Людмила Іванівна Застосування полікритеріального підходу при оцінюванні якості дошкільної освіти.....	18
Міср Тетяна Іванівна Компетентнісний підхід в умовах глобалізаційних викликів та інтенсифікації інформаційних потоків.....	21
Стрельніков Віктор Юрійович Компетентнісний підхід до моніторингу якості системи підготовки менеджерів освіти.....	24
Сударева Галина Федорівна Базове нормативно-правове забезпечення особистісно орієнтованої освіти України XXI століття.....	28
Тараймович Наталя Борисівна Сутність, специфіка й структура професійної компетентності вчителя математики.....	31

2. Нова українська школа: перші результати, знахідки, проблеми

Байназарова Олена Олександрівна Концепція «Нова українська школа» як основа для розробки стратегії розвитку загальної середньої освіти в об'єднаній територіальній громаді.....	34
Біла Ольга Вікторівна Робота зі словами в 1-му класі на уроках навчання грамоти в технології «Щоденні 5».....	37
Говоруха Людмила Петрівна Особливості навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках у початковій школі.....	39
Гурин Наталія Анатоліївна Використання проєктної діяльності на уроках у початковій школі.....	42
Демидова Ганна Олександрівна Критичне мислення, як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	45
Дрок Наталія Ярославівна Формування здоров'язбережувальної компетентності в учнів на уроках фізичної культури.....	47

Дудар Лілія Миколаївна <i>Важливість LEGO для навчання в новій українській школі</i>	52
Зарченко Дарія Володимирівна <i>Проблема формування медіаграмотності школярів у змісті початкової освіти та шкільній практиці</i>	55
Зеленяк Наталя Миколаївна <i>Виховання цінностей у молодших школярів під час освітнього процесу</i>	57
Ковальська Тетяна Григорівна <i>Інтерактивні методи в активному навчанні учнів початкової школи</i>	61
Колесник Лілія Вікторівна <i>Розвиток логічного мислення на уроках математики у початковій школі</i>	63
Колодєзєва Світлана Леонідівна <i>Використання інноваційних технологій навчання як засіб формування освітньо-розвивального середовища початкової школи</i>	66
Кондратова Вікторія Вадимівна <i>Розвиток творчих здібностей учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» в умовах реформування початкової освіти</i>	69
Кравчук Лариса Володимирівна <i>Компетентнісний підхід до навчання – засаднича ідея Нової української школи</i>	73
Лесюк Людмила Степанівна <i>Мандрівка на планету емоцій з учнями початкової школи</i>	76
Лоскутова Наталія Ігорівна <i>З досвіду розвитку інформаційної компетентності учнів на уроках інформатики та математики</i>	79
Мартін Аліна Миколаївна <i>Формування природознавчої компетентності в учнів молодшого шкільного віку</i>	82
Нечасна Таїсія Володимирівна <i>Теоретичні аспекти організації екологічного виховання в 1-му класі</i>	85
Семеній Наталія Олегівна <i>Актуальні проблеми сімейної педагогіки в контексті Нової української школи</i>	87
Содоль Ірина Василівна <i>Ігрові технології як засіб формування позитивної мотивації учнів</i>	90
Тарапака Наталія Володимирівна <i>Шляхи формування творчої активності молодших школярів в умовах Нової української школи</i>	94
Тіхонова Наталія Георгіївна, Агеєнко Ольга Сергіївна <i>Розкриття творчого потенціалу молодших школярів у системі розвивального навчання в умовах Нової української школи</i>	97
Цибульська Світлана Михайлівна <i>Виховання в учнів початкової школи патріотичних почуттів</i>	102
Чернецька Олена Георгіївна <i>Формування пізнавальної активності молодших школярів на уроках математики</i>	105

Черпак Юрій Васильович *Вплив ігрових прийомів на якість проведення уроків фізичної культури в 1-4 класах*.....110

Шопіна Марина Олександрівна *Діагностика та подолання девіантної поведінки молодшого школяра*.....112

3. Шляхи підвищення якості дошкільної освіти: український та світовий досвід

Братанова Леся Василівна, Ніжнік Олена Іванівна *Створення в закладі дошкільної освіти безпечних, доступних та нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці*.....115

Гагаріна Наталія Павлівна, Скуренко Світлана Леонідівна *Якісна дошкільна освіта як запорука успішного розвитку дитини*.....117

Демченко Юлія Миколаївна *Розвиток математичних здібностей дитини як мета дошкільної математичної підготовки*.....122

Котелянець Наталка Валеріївна *Розвиток дослідницької активності дітей старшого дошкільного віку в процесі експериментування*.....127

Кошіль Оксана Петрівна *Особливості реалізації середовищного підходу в дошкільній освіті*.....132

Новоселецька Ірина Едуардівна *Спектр впливу музичного мистецтва на дітей дошкільного віку: український та світовий досвід*.....135

Пазюк Світлана Андріївна *Технології формування у дітей дошкільного віку екологічно доцільної поведінки й діяльності в природі*.....137

4. Варіативність змісту та форм розвитку професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти

Абрамович Тетяна Вікторівна *Розвиток професійної компетентності соціального педагога в системі післядипломної освіти*.....141

Бабак Ірина Миколаївна *Вчимося на практиці: використання віршованих матеріалів з німецької мови для проведення мовленнєвих зарядок у 5-6 класах*.....145

Вердібекова Христина Арсенівна *Реалізація професійного усного мовлення майбутніх фахівців у світлі професійно-орієнтованих концепцій*.....148

Гетманець Іван Максимович *Формування менеджерської компетентності педагогічних кадрів. Практика України та США*.....150

Євчук Олена Миколаївна *Роль і місце професійної компетентності як показника професіоналізму сучасного вчителя-філолога*.....154

Лебедик Леся Вікторівна *Критерії якості підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи*.....156

Лях Дар'я Олегівна *Дослідницькі уміння вчителя початкової школи: основи розуміння суті феномена*.....161

Мазурок Мирослава Василівна *Розвиток професійної компетентності вчителя гуманітарного циклу у вимірах Нової української школи*.....163

Полякова Олена Василівна *Сертифікація як механізм професійного зростання вчителів початкових класів в умовах якісних змін в освіті*.....168

Семенець Лариса Петрівна *Самоосвітня діяльність та самореалізація вчителя як основні фактори розвитку його професійної компетентності*.....170

Стадник Катерина Володимирівна *Теоретичні аспекти впливу пізнавальної активності та тематичної пізнавальної активності на розвиток учителя*.....172

Тіхонова Наталія Георгіївна *Шляхи підвищення професійної компетентності педагога в роботі з батьками в умовах Нової української школи*.....174

Третяк Ольга Петрівна *Професійна підготовка вчителів до виховання толерантності в учнів початкової школи*.....178

Філіп Юлія Леонтіївна, Голєва Альона Олександрівна *Інфомедійна грамотність сучасного вчителя нової української школи*.....182

Шкіренко Олена Віталіївна *Розвиток духовно-моральних цінностей вчителів в умовах післядипломної освіти*.....185

Шостак Анастасія Богданівна *Процес становлення молодого вчителя в контексті формування компонентів професійної компетентності*.....188

5. Інклюзивний простір освітнього процесу: психолого-педагогічний дизайн

Богомазова Лідія Валентинівна *Сенсорний розвиток дітей, які мають інтелектуальні порушення*.....190

Войтко Валентина Володимирівна *Специфіка корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку в сучасних умовах*.....194

Головченко Олена Олексіївна *Впровадження соціально-побутового орієнтування для дітей з особливими потребами на прикладі заняття з розділу «Харчування»*.....197

Гончаренко Алла Миколаївна, Дятленко Наталія Михайлівна *Активні методи навчання у формуванні готовності педагогів дошкільної освіти до роботи в інклюзивних групах*.....200

Кашуба Людмила Володимирівна *Корекційна спрямованість навчання в початковій школі в умовах інклюзії*.....202

Кочерга Олександр Васильович *Рівновага в інклюзивному освітньому просторі: психофізіологічний аспект*.....205

Пеценко Вікторія Олегівна *Питання гіпертонусу в дітей дошкільного віку: що має знати педагог*.....209

4. Освітня програма початкової освіти. Система розвивального навчання ДРiМ (В. В. Давидова, В. В. Рєпкіна, С. Д. Максименка та ін.). Цикл II (3-4 класи). – Харків, 2020. – URL : <https://drive.google.com/drive/folders/196YfWuoZo8Jveleoj-vG5e56fqxCaHSU>

5. Павленко В.В. Технологія розвивального навчання Д.Б. Ельконіна – В.В. Давидова. Історичні аспекти, сучасний стан і перспективи розвитку системи дошкільної і початкової шкільної освіти : зб. наук.-метод. праць / за заг. ред. О.О. Максимової, М.А. Федорової. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка. 2001; 11-14.

ВИХОВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ

*Цибульська Світлана Михайлівна, старша викладачка
кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидатка педагогічних наук*

Анотація. Статтю присвячено актуальній проблемі патріотичного виховання учнів початкової школи. Автор ділиться власним досвідом та досвідом вчителів початкових класів міста Києва методами і прийомами виховання патріотичних почуттів у своїх вихованців.

Ключові слова: патріотизм; почуття; соціальна справедливість; гуманізм; працелюбство; взаємоповага; здібності; виховання; урок.

Формування патріотизму в українському суспільстві залишається першочерговим як для держави, так і для системи освіти в цілому. У зв'язку з цим національно-патріотичне виховання є важливою складовою освітнього процесу. Концепція Нової української школи передбачає, що випускники будуть патріотами з активною життєвою позицією, діятимуть згідно з морально-етичними принципами і здатні будуть приймати відповідальні рішення, поважати гідність і права людини.

Головне завдання закладів освіти – так побудувати виховну діяльність, щоб сама її організація, приклади авторитетних учителів, шкільне середовище виховували дітей у дусі патріотизму, глибокого розуміння історії свого народу, національної ідентичності, самобутності. Завдання педагогів полягає у тому, щоб слова «Україна», «патріотизм» набували для дитини особливого сенсу, тобто сприймалися «не лише розумом, а й серцем». Не менш важливим є повсякденне виховання поваги до Конституції держави, законодавства, державних символів – Герба, Прапора, Гімну. Важливим аспектом національно-патріотичного виховання є повага та любов до державної мови. Мовне середовище повинно впливати на формування учня – громадянина, патріота України [2].

Важливо, щоб кожен навчальний заклад став для дитини осередком становлення громадянина-патріота України, готового брати на себе відповідальність, самовіддано розбудовувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу.

У молодшому шкільному віці важливо формувати здатність дитини пізнавати себе як члена сім'ї; родини, дитячого угруповання; як учня, жителя міста чи села; виховувати у неї любов до рідного дому, краю, вулиці, своєї країни, її природи, рідного слова, побуту, традицій.

У початкових класах соціальна і громадянська компетентності як ключові є міждисциплінарними та інтегруються через усі освітні галузі і спрямовуються на

соціалізацію особистості, набуття громадянських якостей, дотримання соціальних норм і правил.

Патріотичне виховання молодших школярів на уроках української мови здійснюється через реалізацію соціокультурної змістової лінії. Зокрема, під час вивчення розділу «Мова і мовлення» звертаємо увагу учнів на багатство і милозвучність української мови, захоплюємо дітей її красою, пробуджуємо любов до рідного слова, прагнення вивчати українську мову. У 3-4 класах пояснюємо значення української мови для становлення незалежної самостійної держави України, роль української мови як державної.

Формуючи культуру спілкування збагачуємо мовлення молодших школярів українськими формами звертання та формулами мовленнєвого етикету, пробуджуємо інтерес до походження цих формул, показуємо їх зв'язок із національними традиціями і звичаями українців [3].

Вчителька початкових класів школи I-III ступенів № 8 міста Києва Куліцька Лідія Володимирівна у процесі опрацювання правила вживання великої літери у власних назвах зосереджує увагу учнів на застосуванні цього правила під час запису назви нашої Батьківщини, її столиці, рідного міста, річок, морів, гір та інших географічних назв України. При цьому цінним для виховання патріотичних почуттів є опрацювання текстів про походження цих назв, про красу і неповторність визначних місць України, про історичне минуле нашої країни та її відомих людей (письменників, художників, історичних постатей, спортсменів, акторів, артистів тощо).

Чільне місце на уроках української мови займає використання малих фольклорних форм – загадок, лічилок, мирилок, приказок, прислів'їв, прикмет, казок, дитячих пісень, колискових, щедрівок, колядок, закличок тощо. Реалізуючи їх виховний потенціал, пояснює дітям, що багатство і розмаїття народної творчості свідчить про мудрість і талановитість українського народу, а знання і трепетне ставлення до них є запорукою збереження цього багатства для майбутніх поколінь.

Текстоцентричний принцип навчання української мови створює можливості для використання різноманітних текстів виховного і повчального змісту. Через тексти (аналіз їх змісту) виховуємо у молодших школярів любов до рідного краю і своєї Батьківщини, повагу до національних традицій і символів українського народу, повагу до людей інших національностей, їхніх звичаїв і традицій, почуття гордості за відомих людей України, турботливе ставлення до цінностей і надбань країни [1].

Невід'ємними складниками уроків української мови та літературного читання вчительки початкових класів школи № 1 міста Києва Кішик Лариси Леонтіївни є виховні бесіди, розповіді про Україну, її людей і події, пов'язані з ними, складання усних і письмових текстів на патріотичні теми, підготовка і презентація посильних проєктів патріотичного змісту (наприклад, написання творів про земляків, які прославили рідний край, листів підтримки своїм ровесникам, що перебувають в зоні АТО, вітальних листівок захисникам Вітчизни) тощо.

Тому, головною метою виховання патріотичних почуттів в учнів початкових класів є вироблення умінь і навичок вільного користування з комунікативною метою усно й письмово українською мовою. Велику виховну роль відіграє український фольклор, зокрема дитячий, а також твори художньої літератури для дітей молодшого шкільного віку. Учителі Гімназії № 179 проводять тематичні уроки з

української мови: «Свято рідної мови», «Шевченківське слово» та ін. Вчителька початкових класів спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням іноземних мов № 112 імені Тараса Шевченка міста Києва Людмила Степанівна Лесюк пропонує учням проблемні питання, що спонукають їх до діалогу, висловлювання власної позиції та ставлення до відповідних учинків. Так, наприклад, мотивуючи дітей до вдумливого аналізу своєї поведінки та готовності бути гідним громадянином України задає під час бесіди запитання: Чи погоджуєтесь ви з висловом: «Без верби й калини нема України»? Чому так говорять? Як ви розумієте прислів'я: «За рідний край і життя віддай»? Чому? Чи задумувалися ви над тим, що людина, зриваючи гарну квітку, робить біднішим свій рідний край?

На уроках математики патріотичне виховання відбувається опосередковано, через умову математичної задачі. Навчальний предмет «Я досліджую світ» спрямовано на соціалізацію особистості молодшого школяра, його патріотичне і громадянське виховання. Найважливішим виховним спрямуванням змісту названого предмета є формування в учнів найбільш значущих для українського народу цінностей: патріотизм, соціальна справедливість, первинність духовного щодо матеріального, гуманізм, працелюбство, взаємоповага; виховання в дитини свого власного «Я», віри у свої сили, талант, здібності; виховання творчої, соціально активної особистості, здатної бережливо ставитися до природи, світу, речей, самої себе, інших людей, розуміти значення життя як найвищої цінності.

Вироблення громадянських почуттів, державотворчих цінностей, поведінкових еталонів – ці елементи змісту є першорядними, що задають мету реалізації програми.

Видатні постаті, успішні люди, патріотично спрямовані, що уміють долати життєві труднощі і йдуть до власної мети, стають зразком для вироблення в учнів власних життєвих стратегій. Зміст програми предмета відображає такі види знань, результатом опрацювання яких є набуття громадянських цінностей: про навколишній світ у взаємозв'язку компонентів «Я – людина», «Людина серед людей», «Людина в суспільстві», «Людина і світ»; про способи пізнавальної та практичної діяльності, встановлення необхідності знати державну мову, шанувати символи держави; засвоєння моделей поведінки, які відповідають законодавству України, враховують інтереси і потреби громадян, передбачають повагу і взаєморозуміння між людьми; оцінні знання про норми ставлення до явищ життя (учень розпізнає вчинки за критерієм патріотичних вимірів; аргументує переваги громадянських вчинків, наприклад, участь у волонтерських заходах тощо) [1].

На уроках «Природознавства» виховні цілі пов'язані з ознайомленням з традиціями шанобливого ставлення українського народу до природи, любов до рідного краю, Батьківщини.

На уроках «Трудового навчання» діти знайомляться з традиційними народними ремеслами, вчать виготовляти сюжетні витинанки різних регіонів України, оздоблювати вироби технікою вишивки.

На уроках «Музичного мистецтва» учні мають можливість відчувати красу українського народного музичного мистецтва, досягнути інтонаційні особливості музики українського народу, відчувати національну своєрідність, спільне і відмінне в музиці різних народів.

Головним завданням курсу «Образотворче мистецтво» є формування у молодших школярів культури почуттів, основ національної та громадянської

свідомості. Учителька початкових класів спеціалізованої школи № 115 імені Іларіона Огієнка міста Києва Демидова Ганна Олександрівна проводить конкурси дитячої зображувальної творчості «Слава українським військовим», «У світі немає кращої країни, ніж Україна» та ін.

Для ефективного формування національного виховання учнів початкових класів необхідним є: сприйняття учнями знань про українську культуру; застосування вчителем на уроках народознавства та у позаурочний час емоційно-естетичного фону; створення ситуацій емоційного переживання учнями педагогічних установок на оволодіння національними цінностями, усвідомлення знань про національну українську культуру, орієнтація дитини на позитивні результати діяльності щодо засвоєння певних національних цінностей у родині та в школі.

Список використаних джерел:

1. Національно-патріотичне виховання URL: <https://school5.if.ua/natsionalno-patriotychne-vyhovannya/> (дата звернення 10.10.2021)
2. Про національно-патріотичне виховання у закладах освіти. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/65422/ (дата звернення 10.10.2021)
3. Шаманова Н. Патріотичне виховання школярів НУШ. URL: <https://www.schoollife.org.ua/patriotychne-vyhovannya-shkolyariv-nush/> (дата звернення 10.10.2021)

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

*Чернецька Олена Георгіївна, старша викладачка
кафедри дошкільної та початкової освіти КЗ «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»*

Анотація. Автор розглядає проблему формування пізнавальної активності учнів на уроках математики та можливості створення умов для проведення навчальних досліджень, розвитку математичної компетентності учнів під час організації навчання в Новій українській школі.

Ключові слова: пізнавальна активність, освітній процес, навчально-дослідницька діяльність, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, групові форми організації діяльності, цілісні уявлення, спільні ознаки об'єктів, пакет інструментів.

Організацію освітнього процесу в умовах упровадження компетентнісного підходу в Новій українській школі з метою формування пізнавальної активності молодших школярів неможливо уявити без використання суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Саме під час проведення навчально-дослідницької діяльності учнів у такій формі організації роботи як групова, розвиваються ключові компетентності здобувачів освіти.

Сьогодні широко запроваджуються в освітній процес інтерактивні технології кооперативного навчання. Під час організації навчально-дослідницької діяльності групи можуть бути як сталі, так і змінні. При створенні сталих груп учні працюють у певному постійному складі. Такий підхід виправдовує себе при виконанні довготривалого завдання в групі або у проєктній діяльності, під час яких вирішується спільне проблемне питання.